

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petítor egységi hirdetés 30 fill. Többszörös hirtetésért jutányosabban. Nyilnter: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-Szövetség — Magyar Vedőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz. —
Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Az új földadókataszter.

Az 1900: V. t.-cz. Magyarországon a földadókataszter gyökeres revízióját elrendelte. A legutóbbi, csaknem 30 év előtt készült kataszteri munkálatok óta ugyanis, a melyeknek alapján mind a mai napig történt a földadó kivetése, az egyes művelési ágakban óriási változások állottak be. Erdők termőföldekké, rétek és legelők szántókká, parlagok viruló szőlőkké, lecsapolt mocsarak és nádasok dúsan termő búzaföldekké alakultak át. Az új kataszter tehát, a míg egyrészt az igazságnak van hivatva szolgálatot tenni, másrészt igen tetemes mértékben emelni fogja az állam bevételeit; de alkalmas arra is, hogy a régebben helytelenül osztályozott s főleg a kisbirtokos osztályt sújtó tévedéseket és igazságtalanságokat megszüntesse.

Vármegyénk a Kassán székelő kataszteri helyszínelési felügyelőség kerületébe lett besorozva, a szomszédos Borsod-, Abaúj-Torna-, Zemplén-, Szepes- és Liptóvármegyékkel együtt. E hat vármegye területére a központi igazgatás főhatósága alá tizenkilenc kataszteri biztost nevez ki a pénzügyminiszter, kiknek hivatali megbízása 5 évre terjed, s kiktől gazdasági szakképzettség kívánatik. A közgazdasági előadók referensei lesznek a vármegyei közigazgatási bizottságoknak. Azonkívül minden törvényhatóság területére megyebeli birtokosokból álló, úgynevezett földadó-bizottság is alakítatik. A legfőbb felügyeleti jog pedig a fővárosban, főrendek- és képviselők-ből szervezendő főbizottság kezében összpontosul.

Az egyes községeknél most az ott levő kataszteri munkálatokat 30 napi közszemlére teszi ki az előjáróság, s ezen idő alatt a felek büntetés terhe alatt tartoznak a művelési ágakban beállott változásokat, a jelen állapothoz híven, bejelenteni.

A kataszteri biztosok, kiknek kineveztetése legközelebb megtörténik, már e nyár folyamán kiszállanak a helyszínre, s megkezdik az új osztályozást. Ezzel a folyó éven el kell készülniök, s azután a művelési ágak és új osztályozás szerinti kataszteri tiszta jövedelemnek, majd a földadó új összegének kiszámítása képezi feladatukat.

A magyar gazdaközönség régi óhaja teljesül e törvény végrehajtásával. Végre is, 30 év alatt óriási változások állottak be, s az igazságos adóztatásnak alapfeltétele volt e munkálatok keresztülvitele. Vármegyénk területén is rengeteg változás lesz s számos, eddig alig adóztatott terület most igazságos teherviselés alá esik, és tetemesen csökkenni fog a kisbirtokosok ama parcelláinak is adója, melyeket vasúti és csatorna-építkezések értékük és termőképességükben lejjebb szállítottak. Legelők felosztása, rétek feltörése, parlagok termőképes állapotba hozatala mind igen tetemes változást okoznak az új kataszterben, melyről csak az kívánatos, hogy részrehajlatlanul és pártatlan igazságossággal vezetessék keresztül.

Résen legyenek főleg a községi előjáróságok, hogy az egyéni érdekek minden vonalon megóvassanak, mert évtizedekre szóló, nagy alkotásról van szó.

A kisipar fejlesztése

ügyében az Eperjesi Ipartestületben ápr. 26-ikán Stark Zsigmond, a villamosmű igazgatója a következő előadást tartotta:

„Az ok, a miért önöket ma ide összehívni bátor-kodtam: mindannyiunk közös érdeke, úgy a kisiparosok, mint az eperjesi villamtelep érdeke.

Valljuk meg, az eperjesi villamtelep 15 évi fennállása óta vajmi kevés hasznát látta az eperjesi iparosok támogatásának; viszont azt is meg kell vallanunk, hogy a villamtelep mindaddig éppoly kevésbé támogathatta az iparosok érdekeit.

Ennek legfőbb oka abban keresendő, hogy a villamtelep mindezideig oly drágán termelte az áramot, hogy nem állott módjában ez irányban ipari célokra nagyobb kedvezményeket nyújtania.

Az olcsó termelés minden ipar helyes fejlődésének első feltétele. Erre nemcsak a nagyiparosnak, hanem a kisiparosnak is törekednie kell. Ha önök drágán szerzik be nyersanyagjaikat, drága munkaerővel és nem alkalmas segédeszközökkel kénytelenek dolgozni, úgy csakhamar azt fogják tapasztalni, hogy az az iparos, ki e tényezők bármelyikében önökkel szemben előnyben van, nemcsak hogy olcsóbban adhatja gyártmányait, hanem, a mi sokkal lényegesebb, még az olcsóbb eladási ár mellett is nagyobb hasznot fog felmutathatni.

Ezek a körülmények teszik éppen a különbséget a nagy- és a kisipar közt.

A nagyipar nagyban, olcsóbban szerzi be nyersanyagait, a legmodernebb segédeszközökkel dolgozik, melyhez a legtöbb esetben nem szakmunkás, hanem csak egyszerű segédmunkás szükséges, mely amannál sokkal olcsóbb. Végül, tömegesen gyártja azt, mit a kisiparos csak kicsinyben állít elő. Mindezek oly hatalmas tényezők, melyek mellett a kisiparos nem képes versenyképesen produkálni.

És mégis, bármennyire is fejlődnek a nagyipar, a kisiparnak létjogosultsága sohasem fog megszűnni. Mindenütt, a hol az egyéni lélsnek, vagy a művészeti

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

Bartha Mórnak.

Lelkészi működése ötvenedik évfordulójára. (1909. április 17.)
Írta: Csengey Gusztáv.

Fősvény a hír a méltatás kegyével,
Arany lapján csak válogatva vés;
E lapra ő csak a főket vevé fel,
S a koszorúsok száma oly kevés! —
A nagy időkre hogyha visszanezék,
Látom ragyogni a nagyok nevét;
De hol vannak a névtelen vitézek? —
Nagygyá, dicsővé a hont ők tevék.

Hiába van nagy terve a vezérnek,
S alkalmas a tér, jók a fegyverek:
Terv, fegyver és tér mind semmit sem érnek,
Ha, a ki vívjon, nincs vitéz sereg.
A történelmet a küzdők csinálják;
S hol vérük omlott, sírjuk jeltelen.
Még csak néhány él; tárt karokba várják,
Ha egy közülök otthon megjelen.

Dalom nekik szól, értük lelkesülök;
Övék a fényes, büszke, drága mult...
Nézzétek: íme itt van egy közülök,
A kinek vére szent földünkre hullt.
Ifjan rohant a bűgő harc tűzébe
S a névtelen had egyik hőse lett;
Belenézett a karabély csövébe,
A mely lelőtte... Láttam a teret.

Ott látom őt még, a mint magyarázza...
Mosolyg a nap ránk... A menny tiszta kék...
De oszlik immár vízióm varázsa...
A csend riaszt fel... Már fölébredék.
Eltűnt regényes képe már a tájnak —
Hová ragadt el szárnyaló hevem?...
Hisz itt az egyház hű szolgálói állnak,
Nincsen csatákról szó ez ünnepen.

És mégis — itt ma összeér a kettő
E hosszú pályán: kard és biblia;
Vitéz honvédből egyház papja lett ő,
De itt is a nép harczoló fia.
Küzdésre várja ép erő a reggelt,
Nem él, ki renyhe tétlenségre kész;
Az Úr is mondja: nem békét, de fegyvert
Hozott. Ez itt az igazhirdetés.

Osz bajnok, immár hosszú ötven éve,
Hogy a nagy eszmét bátran hirdeted.
A te világod nem a renyhe béke;
Küzdés között folyt hosszú életed.
De a te munkád nemcsak szavak árja:
A merre jártál, alkotó valál,
És alkotásid' a nép ma is áldja;
Buzgóbb irányzót, mint te, nem talál.

Jó gyermekiddel ifjú unokáid
S hű tisztelőid vesznek most körül;
Ím', túlragyogja a fők palotáit
E ház, a hol ma minden szív örül.

Szép, tiszta lánggal ég a házi oltár,
Rajt' hittel áldoz most a szeretet,
S kinek te munkás, hű szolgálja voltál:
Az ég Urához küld fel éneket.

Végigtekinthetsz pályádon nyugodtan
Köztünk a hosszú ötven év után;
Lelkedben él e mult, jutalma ott van...
Még a jelenre egy maradt csupán:
Egy fájó érzés titkos húrja zendül,
Önkéntelen mi egy-egy hangot ad —
Sóvárgó vágy a régi küzdelemből:
Szeretnéd látni szabadon hazá'd!

Ím Mózesünk a Nébó-hegyen áll ma,
És a magasból le a völgybe néz,
De a mit ígért egykor büszke álma,
Alant a Szentföld sűrű ködbe vész.
Felhő gomolyg a szürke szemhatáron,
Burkába rejti a titkos jövőt...
Oh! látni azt — én is hiába várom,
Egy szent remény, mit álmainkba szőtt.

Oh! tündökölj fel, Jehova csodája,
Oszlasd a szürke, bús idők kódét!
Egy pillantást csak hadd vessen reája,
Ha már felhőddel oly soká fődéd.
Avasd fel sebb kort hirdető követnek,
Hogy új reménnyel zengjen éneket:
«Uram, dicsőség szent, örök nevednek,
A Kanaánt hogy látnom engeded!»

szempontnak, a külső csfnak, vagy egyes speciális szempontoknak kell érvényesülniök, ott a kisipar mindig előnyben marad a nagyiparral szemben. A gépek és eszközök fenntartása, javítása is mindenkor a kisiparnak marad fentartva. A vidéki építési, ruházati és megszámlálhatatlan házi szükségletet minden időben csak a kisipar fogja előállítani. E tekintetben nincs ok félelemre; a kisipar sohasem fog megszűnni.

Hogy mindazonáltal néhány évtized óta a kisiparban határozott hanyatlásnak jelei mutatkoznak, annak legfőbb oka abban keresendő, hogy a kisipar nem tart lépést a nagyipar fejlődésével.

A nyersanyagok árai általában minden téren emelkedtek. A munkaezők legjavát a nagyipar vonta el a kisiparosoktól. A kisiparos úgyszólván saját erejére, és a mellett néhány fiatal, tapasztalatlan munkaezőre van utalva, hogy boldogulhasson. Még a közönséges szakismeret híján levő segédmunkás munkabére is legalább 50%-kal nagyobb, mint még csak néhány évvel ezelőtt volt. Segédgépekkel a legkevesebb iparos rendelkezik; a kinek meg van, csak kézi-erővel hajtja a gépeket. Érthető tehát, hogy ily körülmények között vajmi nehezen, a legnagyobb küzdelemmel tartja magát fenn.

Az iparosoknak mindezekkel a bajokkal számolniok kell és iparkodniok idejekorán mindezeket segíteni, ha nem akarják, hogy a tönk szélére jussanak.

Majd alább lesz alkalom kifejteni néhány példában, mily különbség van a termelésben, ha megfelelő segéd-eszközökkel rendelkeznek a mostani állapotukkal szemben.

Hogy a villamtelep mily módon óhajt önöknek ebben segítséget nyújtani, azt akarom itt röviden előbb kifejteni.

Az talán ismeretes önök előtt, hogy mi eddig a vízerő mellett főképp gőzerővel állítottuk elő az elektromos áramot. Az sem lesz ismeretlen önök előtt, hogy ez a mai viszonyok mellett a legdrágább hajtóerő. Ha tehát arra törekszünk, hogy üzemköltségeinket csökkentésük, ezt természetesen fogják találni.

Ezt pedig olyképpen akarjuk elérni, hogy oly motorikus erőt szerzünk be, mely sokkal kevesebb üzemköltséget igényel, mint a gőzerő. Ez szorosan nem is tartozik ide; tény az, hogy ezen új géppel módunkban lesz az áramot olcsóbban előállítanunk.

Ha tehát azt az ajánlatot tesszük, hogy 1 hw. óra áramot oly áron vagyunk hajlandók önöknek szállítani, mint a mennyibe annak előállítása nekünk kerül, ezzel oly előnyt nyújtunk önöknek, min kapva kell kapniok. Egy-lóerejű motor hajtásához óránként 75 hw. áram szükséges, úgy, hogy 1-lóerejű motor üzeme óránként csak 15 fillérbe kerül. Lássuk csak, mibe kerül az emberi erő, ha gépek hajtására használjuk. Egy ember kézi-forgattyús gépen legfeljebb 1/4-lóerőnyi napi munkát képes kifejteni. Ezt azonban csak rövid ideig; egésznap munkában legfeljebb 1/5—1/6 lóerőt képes teljesíteni.

Íme, 1/5-lóerőnyi emberi munka 10 órát 250—300 koronába kerül, míg 1/5-lóerejű elektromotor 10 órán át $\frac{75}{5} \times 10 = 15$ hw. á 2 fillér = 30 fillérbe, vagyis 10-szer kevesebbe kerül. Azt hiszem, ezzel oly világosan áll önök előtt az óriási előnye a motor alkalmazásának

az emberi erővel szemben, mely megbecsülhetetlen hasznot hozhat önöknek.

Tekintve azonban, hogy az emberi erő nem képes minden nagyobb munkagép hajtására, mivel 1/5 állandó lóerőnél többet kifejteni nem képes, mihelyt több erőt igényelnek, máris 2—3 munkást kell a gép hajtására alkalmazniok. Ez esetben pedig már lehetetlen az óriási előnyt a motornak az emberi erővel szemben fel nem ismerni.

1/2-lóerő előállítására legalább 2 emberi erő kell. 10 órai bér á 300 = 6 kor. 1/2-lóerejű motor 10 órán át igényel $\frac{75}{2} \times 10 = 375$ hw. á 2 fill. = 75 fillér, a mi 8-szor olcsóbb.

A harmadik előny, hogy ugyanazon idő alatt többet bírunk produkálni; így tehát az előállítási ár két oknál fogva is olcsóbb lesz.

Erre csak néhány példát akarok fölemlíteni.

1. Egy *vasesztergályos* 400 mm. hosszú, 1" átmérőjű orsót akar kézi-erővel és motornal előállítani. Egy 30 mm. rúdvasból kézi-erővel ehhez 60 percnyi idő szükséges; a hajtóerő egy órára 30 fillér.

Ha az eszterga hajtására egy 1-lóerős elektromotort használunk, az 15 perc alatt elvégzi ugyanazt a munkát, úgy, hogy az áram költsége 5 fillér, vagyis 6-szor olcsóbb a munkaező és 4-szer rövidebb időtartam alatt végezték ugyanazt a munkát.

E szerint az orsó előállítási ára kézi-erővel 25 fillérrel drágább, mint motorikus erővel.

2. Egy *faesztergályos* 1 m. hosszú gömbrudat 1" vastagságban akar előállítani 5 cm. rúdból, ehhez 45 perc szükséges; tekintve, hogy az esztergályos-segéd lábball hajtja, tehát külön segéderő nem szükséges, ez 4 korona napibér mellett 30 fillérbe kerül. 1/2-lóerős elektromotornal ugyanazt a rudat 15 perc alatt készíti el, mely idő alatt a motor 1 hw.-óra áramot fogyasztott, tehát 2 fillérbe kerül; ehhez 10 fill. munkabér véve, ez esetben már 18 fillér a megtakarítás.

3. A *kovács* tűzét kézi-fúvóval élesíti, óránként, ha csak inas-segéderőt számítunk, 15 fillérbe kerül, 1/4-lóerős motornal hajtott ventilátor óránként 2 hw.-óra áramot fogyaszt, ez 4 fillérbe kerül, a megtakarítás 11 fillér.

4. *Agyagos agyaggyűrő-géppel*, kézi-erővel 100 kg. agyagot 20 perc alatt gyúrhat, ez 10 fillérbe kerül; míg 1/2-lóerős motornal ugyanennyit 5 perc alatt elvégez, ez fogyaszt ez idő alatt legfeljebb 1/3 hw.-óra áramot, a mi 1 fillérnek felel meg, a megtakarítás 9 fillér.

Már ezekből a példákban is világosan láthatják az elektromotor óriási előnyeit a kézi-erővel szemben.

Ha aztán még meggondoljuk, hogy az emberi-erőt akkor is fizetik, mikor nem dolgozik, míg a motor csak akkor fogyaszt áramot, mialatt dolgozik, már ez is még 50% megtakarítást jelent. Az emberi-erő viszont nem áll mindig rendelkezésükre, míg az elektromotort mindenkor tetszés szerint használhatják, be-és kikapcsolhatják akkor, mikor önöknek tetszik.

Egyesek azt az ellenvetést fogják tenni, hogy benzinmotor még olcsóbb hajtóerő. Ezekkel az érvekkel szemben azt hozhatom fel, hogy a megtakarítás legfeljebb 10—15%. Viszont a benzinmotor kezeléséhez szakértő ember szükséges, a motor gyakori javítás

igényel, sokszor felmondja a szolgáltatást, az üzembehelyezése és megállítása nehezekebb, a benzin robbanó hatású és szagot terjeszt, a mi némely iparágban használhatatlanná teszi, pl. hentes-, pék-, tőrőgyártó-iparban, azonkívül zakatoló zajt okoz, végül pedig a beszerzési ára 4—5-ször akkora, mint az elektromotore; ezzel azt hiszem, felsoroltam mindazon előnyöket, melyekkel az elektromotor a benzinmotornal szemben rendelkezik.

A villamtelep még a motor beszerzésénél is az önök kezére akar járni, a mennyiben a motorokat saját gyári beszerzési árán engedi át, sőt a motor részletfizetését is kieszközölheti a gyárosnál. A kikellő türelemmel rendelkeznek, azok állami szubvenzió formájában is megkaphatják a motort, a mennyiben az 1907. III. t.-cz.-ben (iparfejlesztési törvény) határozottan ki van mondva, hogy az állam kisiparosoknak a motorikus erőt bizonyos feltételek betartásával díjtalanul engedi át. Tehát e tekintetben sem fognak nehézségek fölmerülni. Az ipartestület és iparkamara az önök érdekeit a legmesszebbmenőleg támogatni fogják, és mi a magunk részéről is azon leszünk, hogy az esetleges akadályokat elgördítsük útjukból.

Az elektromotor ma már az egész világon a kisiparnak egyetlen hajtóerejét képezi. A hol a kisiparos ily óriási előnyöket üzemébe bevezetett, mindenütt fényesen boldogul, és ha nem is szerez vagyont, de szép megélhetését biztosítja.

Magyarország vidéki városai közül csak egy példát akarok megemlíteni: Nagyszombat, a hol közel 100 kisiparos összesen 500-lóerőnyi elektromotort tart üzemben.

Végül csak fel akarom sorolni, hogy minden iparosnak mily erősségű motornak van szüksége üzeméhez: vasesztergályosnak egy eszterga és egy fűrőgéphez 2, faesztergályosnak egy esztergához 1, kovácsnak fúvóhoz és fűrőgéphez 1, agyagosnak agyagkeverő- és zománcz-örölő-géphez 2, festékörölő-géphez 1, péknek tésztagyűrő-géphez 1, cukrásznak fagyaltkészítő-géphez 1/2, hentesnek húsvágó-géphez 1/2, kávésnak kávépörkölő- és daráló-géphez 1/4, nyomdásznak kisebb nyomdai-géphez 2, asztalosnak körfűrészhez, gyalu-géphez 3, szövőnek egy mechanikai szövőszékhez és cséveléshez 1-lóerős motor.

Azt hiszem, ezzel felsoroltam mindazon iparágakat, melyek itt az elektromotort igénybe vehetik. Az előnyöket is részletesen kifejtettem. Most már csak önökön mulik, hogy ez előnyöket kellőképpen kihasználják, mely módot és alkalmat nyújt arra, hogy iparágukat kifejlesztessék, felvirágoztassák és arra a polczra emeljék, melyet az méltán megérdemel.

Törvényjavaslat a vízierők hasznosításáról.

A mióta a villamosáramot 100 kilométert jóval meghaladó távolságra nagyobb veszteségek nélkül elvezetni képesek vagyunk, azóta a vízierőknek értéke óriásilag emelkedett. Különösen nagy fontossága van a vízierőknek hazánkban, a hol az ipar fejlődésének még első korszakát éljük.

A vízierőknek ezen nagy fontosságát a magyar

Németországi úti emlékek.

Írta: dr. E. Nagy Olivérné Kvassay Annuska

Az ember mindig arra a helyre gondol legszívesebben, a hol legjobban érezte magát. Így szállnak az én gondolataim is Münchenbe, ebbe az édes, bájos, mosolygós városba. De talán utóbbi jelző kissé különösnek is tetszik? Hogyan, egy város, a mely mosolyog? És mégis fõntartom állításomat, mert reám ezt a hatást tette. Minden oly barátságos, biztató; ott, ha végigmegyünk szép, széles utcáin, mindjárt otthon érezzük magunkat. Mondhatom, alaposan keresztülkaszul jártam és autóztam ezt a művészvárost, megnéztem képtárait, múzeumait, gyönyörködtem az ott felhalmozott, mesés értékű kincsekben, és önkéntelenül az a gondolat ciklázott át agyamon, vajjon mikor lesz nekünk is ehhez hasonló? És szomorúan adtam meg ugyancsak a választ: soha! A képtárakban, hol a világ összes nagy mestereinek remekműveit szemlélhetjük, kerestem, kutattam magyar nevek után, de bizony hiába, nem találtam egyet sem. Pedig a nagy mesterek mellett találkozunk ott közepes tehetségűekkel is. Hogyan, hát a mi festőink még azokat

sem közelítik meg? Erre még felelni is felesleges. De, hogy miért mellőzik a magyar festőket, ezt igazán képtelen vagyok felfogni. Azonban mégis az új képtár utolsó termének egy sötétebb sarkában szembetűnik egy kép, nagyon ismerős. Megnézem a nevet, meghökkenek, az olvasható a festmény alatti kis táblácskán nagy betűkkel: „Michael Lieb” és zárójelben, apró betűkkel: „genannt Munkácsy”. Könyv szökött a szemembe; a mi híres, nagy mesterünket, világgraszoló büszkeségünket így akarják a külföld egyik leghíresebb képtárában az ismeretlenség homályába burkolni. Ki nekünk Michael Lieb? Egy ismeretlen senki, de a mi Munkácsynak örök dicsősége leendő nemzetünknek.

A múzeumok közül a *Deutsches Museum* ragadta meg legjobban figyelmemet. Ide jár a bajor főváros fiatalsága tanulni, kísérletezni. Itt láthatjuk a modern technika összes vívmányait, a legprimitívebb stádiumtól kezdve a legújabb felfedezésig. Egy üvegszekrényben összeégett rongydarab — Zeppelin gróf léghajójából; két héttel azelőtt történt a katasztrófa és íme, már megszerezték ezt, az utókor számára kétségkívül igen érdekes klenodiumot. Lementünk a múzeum föld-

alatti helyiségébe, a honnan állandó pattogást, zakatolást hallottunk és csodás látvány tárult szemünk elé. . . Szénbányában voltunk. Halványan fénylő villamoslámpácskák terjesztettek gyér világosságot; a hova a szemünk elért, csupa feketeség. Zeg-zugos folyosók, sötét kis üregek és benne munkásoknak öltöztetett viaszbábok: teljes illúzió! Még a bábok arca is oly szürkés-sárgás, mint a szénmunkásoké. A villamosfűrőgép meg egyre működik, azt hihetjük, hogy bányában vagyunk. Körülöttünk egy-két gyerek szeppeve-remegve bújik anyja szoknyája mögé; szegény kicsikék, szörnyen félnek a fekete bacsuktól és a villám gép kísérteties kattogásától; az éjjel bizonyára vele álmodtak.

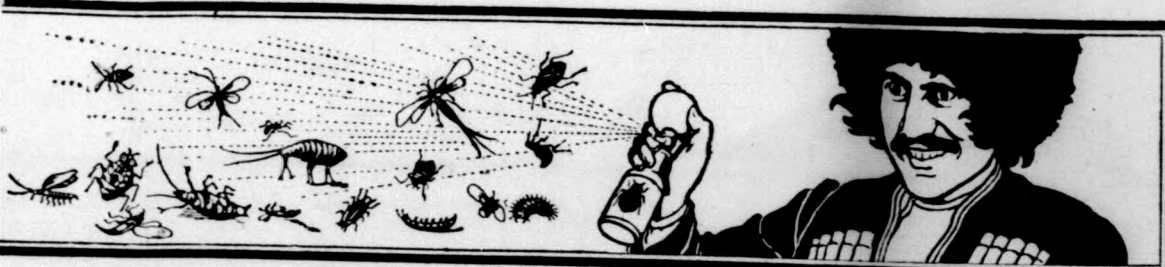
Fõnt, a második emelet egy tágas, nagy termében, valóságos hajókiállítás van, csupa apró modellje hatalmas páncézosoknak. Kissé csodálkozva néztem körül, mert tudtommal Bajorországnak magának nincs haditengerészete. A katalógus aztán megmagyarázza, hogy azok a hajók, melyeken bajorok szolgálnak, avagy bajor származású parancsnokuk van, itt mind megörökítettnek. Ott láttam gyönyörű kiállítású, miniatűr bárkát; ezzel rendeztetett boldogult Lajos

A tisztességes kereskedő súlyt fektet arra, hogy a régi hírnevű

Zacherlin

Hogy az ilyen csempészésektől, melyek utóbbi időben megtevesztően előfordulnak, magunkat megóvjuk, ügyeljünk legfigyelmesebben a „Zacherlin” névre.

kérő vevőnek ne akaszson megtévesztő surrogátumot a nyakába. Sajnos, azonban vannak másféle kereskedők is hasonló üvegekben

19
korn
azok
raji
adat
állan
1.700
kihas
N
meg
írán
keve
Dara
törvé
zökk
nem
fekü
F
mód
vize
is to
ségi
N
a m
óvón
vízgy
L
leked
szere
M
hetés
égha
ságo
legye
kedv
a víz
úgy
A
ság
hetik
bány
táma
illő
Neve
fogat
a völ
záró
alkal
India
öntöz
A
tíz fill
a társ
köny
nehéz
czéira
az ill
szerin
alább
aló v
bajor
saját
legal
éret
végig
pedig
egész
csatal
ben,
sereg
mint
a cs
mind
az ós
a műt
münc
kezh
halált
termé
csatak
Törtü
bajor
rá. M
mikor
bennü
is küz
tették
csatak
képtár

kormány már másfél évtizeddel ezelőtt felismerte, midőn azoknak fölvetését a földművelésügyi minisztérium a vízrajzi osztálylál megkezdte. Immár az idevonatkozó adatok évek óta a nagyközönségnek is rendelkezésére állanak.

Az általános ipari vízrajzi fölvetel kerekaszámán 1.700.000 lóerőt fedezett föl erősebb vízfolyásaink kihasználásra alkalmasnak ítélt szakaszain.

Midőn ilyképpen az országnak eme, óriási kincse meg volt állapítva: a következő lépésnek oda kellett irányulnia, hogy annak felhasználása elé a lehető legkevesebb jogi és adminisztratív akadály gördíttessék. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter az idevágó törvényjavaslatot elkészítette s az összes illetékes tényezőkkel letárgyalta. Ha a politikai zavarok közbe nem jönnek, e javaslat ma már a törvényhozás előtt fekszenek.

Habár ezen, a vízjogi törvény kiegészítéséről és módosításáról szóló törvényjavaslat első sorban a vízierők hasznosítását célozza, több oly intézkedést is foglal magában, melyek közgazdasági és közegészségi szempontokból is felette fontosak.

Nevezetesen az *ártási kutak* fúrására nézve, nehogy a meglévő vízhozománya veszélyeztessék, megfelelő óvintézkedéseket statuál.

A városi és községi *vízvezetékek* vízfőre, vagyis vízgyűjtő-helyeire védő-területet állapít meg.

Lehetővé teszi, hogy ipari, mezőgazdasági és közlekedési vállalatok maguk számára *kikötő-helyeket* szerezzenek.

Mivel hazai viszonyaink között a vízierők értékesítésének egyik főfeltétele az, hogy szélsőségre hajló éghajlati viszonyaink közepette a nedves évszak túlságos csapadékmennyisége felfogható és visszatartható legyen a száraz évszakok számára: azért messzemenő kedvezmények vannak a törvényjavaslatban biztosítva a víztárolók, a nagy, modern vízgyűjtő-medenczék, az úgynevezett *völgyzárak* részére.

A víztárolás, vagyis inkább a mesterséges tógazdaság hazánkban már közel ezeréves multtal dicsekedhetik. Többhelyütt a halgazdaság és őrlő-ipar, sőt a bányászat és erdészet ilyen mesterséges víztárolásokra támaszkodnak. Azonban a modern vízgazdaságba beillő ily építményeknek eddigelé még híjával vagyunk. Nevezetesen a modern víztárolónak lehető nagy térfogatúnak kell lennie; és hogy ennek megfelelően, a völgyet, az erre alkalmas ponton, magas fallal, völgyzáró gáttal, kell elzárni. E völgyzárakat kiváló sikerrel alkalmazták már Franciaországban, Németországban, Indiában, az Északamerikai Egyesült-Államokban, hol öntözési, hol ármentesítési, hol pedig ipari célokra.

A völgyzárak költsége egy köbméter víztömegre tíz fillér és egy korona között változik. Mentül nagyobb a tárolt vízmennyiség, rendszerint annál olcsóbb egy köbméternek a tárolása. A költségeken kívül nagy nehézség mutatkozik abban is, hogy rendkívül nehéz e célra megfelelő területeket találni; és a magántulajdon az ily területeken rendszerint útban áll. A javaslat szerint a hatósági rendelkezés alatt álló vizeken legalább is átlag száz lóerőt, szabad rendelkezés alatt álló vizeken pedig legalább is átlag ezer lóerőt kifejtő

bajor király tengeri ütközetet a stahrenbergi tavon, saját különös multságára. Ha már nem volt tengere, legalább így akarta azt pótolni. Bámulatos sok önértzet van a bajorokban. Ha az ember a múzeumaikat végigjárja, azt hinné, hogy Bajorország nagyhatalom; pedig talán három nagy vármegyénkől kitelnék az egész állam. A képtárok csak úgy hemzsegnek a csataképektől; az idegen, ha nem járatos a történelemben, könnyen azt hihetné, hogy a győzelmes bajor sereg fél Európát meghódította. Pedig ez nem egyéb, mint kegyeletük szép és gyengéd jele, mert azokat a csatákat, a melyekben bajor ezredek vettek részt, mind megörökítették, például állítva az utódoknak az őseik bátorságát és hősiességét. Így helyeztek el a müncheni városház kapujában hatalmas emléktáblát, melyre az 1870-iki német-francia hadjáratban elesett müncheni polgárok neveit vésték, hogy ne feledkezessenek meg azokról, a kik a csatában hősi halált szenvedtek. Az augsburgi városháza nagytermében meg feltűnt nekünk egy hatalmas festmény, csataképet ábrázolt; a címe: Belgrád visszafoglalása. Törtük a fejünket szörnyen, hogy mikor ostromolták bajor haderők Nándorfejérvárt, de csak nem jöttünk rá. Már-már kételkedtünk történelmi ismereteinkben, mikor a kalauzoló városi alkalmazott felvilágosított bennünket, hogy Belgrád ostrománál egy bajor ezred is küzdött a törökök ellen, és annak emlékére festették ezt a képet. Ilyen czímen nekünk vajjon hány csataképünk lehetne? Csak ezekre kellene külön képtárt építtetnünk.

(Folyt. köv.)

vízierőművekre és víztárolók céljaira *kisajátításnak van helye. Az engedélyesnek kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy az üzeménél nélkülözhető áramot a hatóságok által megállapítandó áron fogja másoknak, első sorban pedig városoknak és községeknek rendelkezésére bocsátani.*

A magyarországi vízierők kihasználása máris élénken foglalkoztatja úgy a belföldi, mint a külföldi vállalkozó-köröket; és kétségtelen, hogy a javaslat törvényerőre emelkedése után a vízierők kihasználása terén élénk tevékenység fog megindulni.

SZINHÁZ.

A háromhetes szünetünkhöz végre érkezünk. Közönségünk estéről-estére a színházat rendszerint zsúfolásig megtöltötte, és nagy sajnálattal látja, hogy a társulat, mely ezúttal rövid ittlétele folyamán is teljes meglepődést vívott ki maga részére, Kisvárdára, hol május 1-jétől hat hetet fog tölteni, körünkől távozik. A társulat mindenegyes tagja lelkiismeretes pontossággal igyekezett köteletségének megfelelni, minek eredményei a jó, összevágó előadások voltak. A tagok közül különös elismeréssel kell kiemelnünk *Sz. Vég* Gizit, ki betegsége után a «Náni»-ban lépett föl először, *Vida* Ilonkát, ki azonban tőlünk Sopronba, Nádosy József színházához szerződött, *Füzess* Lenkét, Szelenyi Emiliát, P. Nagy Lindát, Geröffy Rózsit, úgy *Szabadost*, a derek igazgatót és fáradhatatlan rendezőt, a sokoldalú igen törekvő és figyelmes játéku Madast, a rendkívül nagy haladást tett és egyik legjobb művésznökké vált Fehért, úgy Péchy, Földvárit, Rétheyt és Dabist.

Az utolsó hetet több vendégszereplés is élénkítette. A vendégek közül elsősorban *Komjátly* Jánost, a kassai színház igazgatóját, kell említenünk. Ő «A biboros»-ban valóban művészes, magas színvonalon álló alakítást nyújtott és a rendkívül rokonszenves, családját szerető és az egyház törvényeihez is törhetetlenül hű főpapnak szerepét nagyszerűen alakította és a zsinórpadról lebecsült díszes babérkoszorút és a közönségnek zúgó tapsait, ismételt kihívásait igazán megérdemelte. *Étsy* Emilia, szintén a kassai társulat tagja, «A tanítónő» czímszerepében nagy sikereket aratott; s ezt részére bájos megjelenése, vonzó, figyelmes és magas színvonalú játéka biztosították. *Bársony* Aladár, ki szintén Kassáról jött át hozzánk vendégszerepelt, ugyanazon darabban a káplán szerepét játszotta, és ezúttal is meggyőződünk, hogy az eperjesi társulatnak ez a volt, igen értékes tagja új otthonában is mily sokat haladt, és méltán számítható a kassai művészek elsői közé. Eperjesen ezúttal is szép sikere volt. *Kallay* Jolán, a Magyar Színház volt tagja, a «Dollárkirálynő» és «A gyerekasszony» cz. darabokban vendégszerepelt. Csinos megjelenése, temperamentumos játéka és kellemes hangja a közönség teljes rokonszenvét és tetszését megnyerték, minek gyakori tapsokban sűrűn kifejezést is adott. *Fűzy* István a «Náni»-ban vendégszerepelt ezúttal utoljára. Ismét szép sikere volt, mit ügyesen megválasztott, stílszerű öltözéke és maszkija is fokoztak. Őt ugyan jobb és inkább nekivaló szerepekben óhajtjuk látni, de meggyőződünk róla, hogy helyét ilyen, kevésbé előnyös szerepekben is egészen jól megállja.

A társulattól, melyet őszig nélkülözni kénytelenek leszünk, elbúcsúzunk s az igazgatónak és a tagjainak kellemes idényt és sok sikert kívánunk!

A hét műsora a következő volt: szombaton «Dollárkirálynő» (op.), vasárnap d. u. «Gül-Baba» (op.), este «A gyerekasszony» (népsz.), hétfő «Náni» (népsz.), kedd «Izrael» (Bernstein hírneves drámája, melynek alapszövege a fajgyűlöletnek kárhözatos volta), s melyben főleg *Szabados*, *Földvári* és *P. Nagy* Linda jeleskedtek, szerda «A biboros» (színmű), csütörtök «A tanítónő» (életk.), péntek «A koalíció» (vígj.).

H I R E K.

— **Személyi hir.** Dr. E. Nagy Olivér, egyetemi magántanár, a kassai m. kir. állami jogakadémia tanára, nejevel, *Kvassay* Annuskával, a szépehetőségű frónóval együtt, barátai látogatása céljából csütörtökön Eperjesen tartózkodott.

— **Kitüntetés.** A király *Mattyasovszky* Mátyás ezredesnek, a pécsi 19. honvédegyezred parancsnokának, a III. oszt. vaskorona-rendet adományozta.

— **Kinevezések.** A király dr. *Kuzmik* Pál, egyetemi címzetes rendk. tanárt és a székesfővárosi Szent-János-kórház sebészeti főorvosát a budapesti tudományegyetemhez a sebészeti műtétan nyilvános rendkívüli tanárává; *Nemethy* Kálmán eperjesi honvéd-

főhadnagyot századossá; *Hayde* Kálmán és *Tolnay* Lajos eperjesi h.-hadnagyokat főhadnagyokká; a belügyminiszter dr. *Semsey* József fizetéstelen miniszteri segéd-fogalmazót valóságos miniszteri segéd-fogalmazóvá; Szarvaskörnyéki főispánja *Keczer* Lajos felsővízközi díjnokot a bártfai szolgabírói hivatalhoz II. irnokká kinevezte.

— **Két főszolgabíró előléptetése.** Szepesvármegye közönsége *Görgey* Gusztáv löcsei és *Mattyasovszky* Boldizsár szepesfalvi főszolgabírót, érdemeik elismerésül, a VII. fizetési osztály 3-ik fokozatába léptette elő.

— **A Kassai Kazinczy-Kör** legutóbbi közgyűlése dr. *Berszevicsy* Albertet, a M. Tudományos Akadémia elnökét, dísztagjává megválasztotta.

— **Áthelyezések.** A király hazsáni *Krull-Hazslinsky* gyulai 2. honvédegyezredbeli századosnak a kassai 9. ezredhez való áthelyezését megengedte és őt az 1. zászlóalj parancsnokává kinevezte; a pénzügyminiszter *Brezits* István pénzügyi biztost Kisszebenből Zomborba, *Bercsik* Géza pénzügyi biztost pedig Kecskemétről Kisszebenbe áthelyezte.

— **Vezénylés.** A honvédelemügyi miniszter *Nemethy* Kálmán eperjesi honvédszázadosat a brucki cs. és kir. hadsereg-lövőiskolához vezényelte.

— **Ezüstlakodalom.** *Fischer* Miklós, az iglói ev. főgimnázium igazgatója, április 16-ikán a déli tengerpart egyik remek helyén ünnepelte meg *Jessenszky* Matildával 25 év előtt kötött házasságának fordulóját.

— **Esküvő.** Dr. *Mesko* László igazságügyi államtitkár, az Orsz. Ev. Tanáregyesület elnöke, ápr. 14-ikén tartotta esküvőjét Debreczenben néhai *Olchváry* Lajos özvegye sz. Szunyogh Ilona leányával, *Ilonával*.

— **Missziói előadás.** *Urbán* Márton kattowitzi (Porosz-Szilézia) ev. lelkész május hó 2-ikán, vasárnap d. u. 5 órakor a Kollégium orgonatermében missziói előadást tart. *Urbán* Márton a délkeleti-európai misszió vezetője és egy szónokló-iskola előljárója, ki az említett missziói tájak munkájáról fog előadást tartani. Az érdeklődőket szívesen látják, és a bemenet mindenki számára szabad.

— **Május 1-je,** a munkások napja, ez évben is a munkások pihenésére és ünnepelésükre van szánva; s mivel máj. 2-ika vasárnapra esik, ezúttal a munkaszünet két napra esik. Ez okból lapunk ezen száma is a rendesenl egy nappal korábban jelent meg.

— **Halálozások.** *Petrík* Aurél alsótaróci g. kath. lelkész, szentszéki tanácsos, ápr. 20-ikán 58 éves korában elhunyt.

Iklódy Győző, a MAGYAR PÉNZÜGYÖR 20 éven át volt szerkesztője, április 26-ikán 62 éves korában Budapesten treghalt. Ez annyiban is érdekel bennünket, mert az elhunyt 20 esztendővel ezelőtt vármegyénkben működött s lapjának első évfolyamát lapunk nyomdájában nyomatta.

— **Szemgyógyintézet** van Miskolcra a csabai-úti szanatóriumban.

— **Kiküldetés.** A Magyarorsz. Munkások Rokkanti- és Nyugdíj egylete április 25-ikén tartotta meg ezévi rendes küldöttök-közgyűlést Budapesten. Az eperjesi 155-ik fiókpenztár ezen a közgyűlésen *Fleischer* Gusztáv pénztárossal képviseltette magát.

— **Új czég.** Az eperjesi törvényszék *Schnitzer* Samu eperjesi fűszer- és csemegekereskedő czégét a czégjegyzékbe bevezette.

— **Hajfonatok és hajbetétek** kaphatók *Bilich* Ferencz színházi fodrásznál, Fő-utca 63. sz. Kifésült hajból hajfonat, hajbetét stb. három nap alatt készül.

— **Vizsgálati elnökök.** *Zelenka* Pál, a tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület elnöke, az eperjesi koll. főgimnáziumban jún. 14—17. napjain megtartandó érettségi vizsgálatához *Hronyecs* József püspöki titkár; az eperjesi koll. főgimnázium vallástani vizsgálatához *Binder* Jenő késmárki liceumi tanárt; a késmárki liceum vallástani vizsgálatához *Frenyó* Lajos eperjesi koll. főgimnáziumi tanárt; végül a késmárki liceum éretts. vizsgálatához (jún. 24—26.) *Gömöröy* János eperjesi koll. főgimn. igazgatót elnököktül; az eperjesi áll. tanítónőképző-intézethez *Draskóczy* Lajos eperjesi theol. akad. tanárt; a kassai középiskolákhoz *Franz* Vilmos bártfai lelkészt az ev. tanulók vallástani és évégi vizsgálatához elnököktül, illetőleg egyházkerületi biztosokul kiküldte.

— **Az eperjesi kir. kath. főgimnázium** ifjúsági ének- és zenekara, saját alapja javára, május 2-ikán délután 3¹/₂ órakor az intézet tornacsarnokában hangversenyt rendez. Műsor:

1. Huber—Hemerka: «Oseink emléke». Éneklő a főgimn. férfiak, Kletz G. tanár vezetésével. 2. Kéler: «Csokonai-nyitány». Zongorán előadják Drács T. VII. és Jatzkó R. VIII. o. tanulók. 3. «Népdal-egyveleg». Éneklő a főgimn. vegyeskar, Kletz G. tanár vezetésével. 4. Linke P.: «Dal Ámorhoz», a «Lysistrata» cz. operettéből. Előadja a főgimn. zenekar, Nedved V. tanár vezetésével. 5. Arany J.: «Leteszem a lantot». Zenéjét írta Gaál J. Előadják Inczinger Béla VII. és Jatzkó R. VIII. o. tan. 6. a) Abt: «A vízi rózsza»; b) Verdi: «Czigányok kardala», a «Traviata» cz. operából. Éneklő a főgimn. vegyeskar, Kletz G. tanár vezetésével. 7. «Magyar dalok». Előadja a főgimn. zenekar, Nedved Vilmos tanár vezetésével. Belépti-díj: ülőhely 1 kor.; állóhely 50 fill.; tanulójegye 20 fill. Jegyek előre válthatók: Földes S. (Cattarino Ut.) és Gregor E. üzleteiben.

— **A nagyváradai püspökség.** A SZEPESI LAPOK Budapestben, illetékes helyen eszközölt interjú alapján írja, hogy dr. Páry Sándor szepesi püspöknek Nagyváradra való kinevezése ez év augusztusa folyamán okvetlenül megtörténik.

— **Ruhák** a legszebben tisztítottak és festettek *Haltenberger* Béla ruhafestő-gyárában, Kassa. Képviselet Eperjesen *Theiss* Ármán czég által. II.

— **Halálos baleset.** *Janek* György, az eperjesi villamostársaság szerelője, a Csatorna-utczában a házfalak mellett a vezetékét a baloldaltól a jobboldalra átszerelni akarta. Kötelességében állott a vezetékét előzetesen árammentesíteni; de ő ezt, egyelőre még ismeretlen okból, elmulasztotta. Munkaközben valószerűleg az elszigetelt, nagyfeszültségű vezetékhez hozzányúlt, miáltal ütést kapott, úgy, hogy balkarjával ráesett mindkét vezetékre. Ennek következtében a nagyfeszültségű áram testén keresztülment és őt elégette, s különösen alsókarján súlyos égési sebet szenvedett. Erre a telepet telefon útján az áram kikapcsolására felszólították, *Stark* Zsigmond villamgyári igazgató a helyszínre sietett, és *Vig* villamtelepi felvigyázó segítségével Janeket a vezetékéről levette. A szintén odaérkezett *Ferbstein* és *Strössner* orvosok már csak a halál beállt állapotot látták meg. Janek, ki feleséget és két árva hagyott hátra, igen lelkiismeretes, kötelességtudó és józanéletű ember gyanánt volt ismeretes.

— **Gazdasági szakértők.** A földmívelésügyi miniszter, az 1908: XXXIX. t.-cz. alapján, birtokrendezési ügyekben Sárosvármegye területére gazdasági szakértőül a következőket jelölte ki: Piller Kálmán pillerpekléni; Bornemisza Lajos kriványi; Lukovich Aladár gazd. egyll. titkár; Szemere Márton tanár, eperjesi; Ardó Alfréd kapui; Semsey Ottó demétei; Szakmáry Dezső kendei; ifj. Meliőrisz Kálmán kissárosi; br. Ghillány Imre fricsi; Roskoványi Miklós roskoványi; Deszátnyik János birtokos, alsóbeszei és Garbály András birtokos, budaméri lakosokat.

— **Görvélykóros gyermekek** szedjék a «Sirolin-Roche»-t. Ez a legjobb creosot-készítmény, melyet a gyermekek a legszívesebben szednek. Kitérő hatással van az általános jó érzésre. Az orrsecretiók elmúlnak és a daganatok visszamennek. Jobban használ, mint a csukamájolaj és vas, melyekkel párhuzamosan is jó ideig használható. Kapható a gyógyszerházakban.

— **A Ksod. köréből.** A májusi előléptetéseket az igazgatóság szerdai ülésében tárgyalta le. A pénzügyi viszonyok miatt csak a rendes, automatikus előléptetések lesznek. Nyilvánosságra-hozataluk 8 nap múlva történik, ha az előterjesztés a kereskedelemügyi minisztériumot megjárta. A forgalmi szakosztály főnökségét véglegesen betöltik *Nógrády* Ferenczcel, a ki annak ügyeit Verő halála óta a legnagyobb megelégedés mellett látta el. A vasúttársaság évi rendes közgyűlését május 25-ikén tartja meg. Az iglói vasutasházak építését közbejött akadályok miatt rövid időre el kellett halasztani, de a késedelem legfőbb két hónapra terjed. Olyan jóakarattal vannak illetékes helyen a vasutasok iránt eltelve, hogy ezen, anyagi érdeküket annyira érintő kérdést mielőbb dűlőre juttatni kívánják.

— **Az Eperjesi Kath. Legényegylet** máj. 9-ikén, a Rákóczi-kör nagytermében színelőadással egybekötött, zártkörű táncmulatságot rendez.

— **Kisszeben város emelése** érdekében onnét levelet kaptunk. Ebből a következőket közöljük: «Különös átok rágódik többek közt nemzetünk testén: a közöny s a nembánomság; s ha e baj pusztulással is fenyeget, akkor kesergünk, panaszkodunk, érezzük a betegségnek reánk nehezdedő súlyát, de mégsem keresünk orvoslást, hanem a betegséget összetett kezekkel nézzük. A hazafiasságot hangzatos szavakkal hirdetjük, de biz' az tettekben nem igen nyilvánul. Mindenki úgy vélekedik: tegye azt más,

mások is ott lesznek, s elintézik azt nélkülük is. Kis mulatság, érzéki élvezetért feláldozzuk és elmulasztjuk a legéletrevalóbb kötelességeket. Ennek következményként odakerülünk a hanyatlás gyászos lejtőjére. Így vagyunk ezzel mi kisszebeniek is. Hol vannak a mi mintagazdánk? Hol a mi iparunk? Mert a mi még van, az is csak teng. Mennyit veszítettünk e téren? Hol vannak a mi híres takácsaink, timárjaink, posztósaink, és még más ilyenek? Így pusztulunk mi fokról-fokra; s hol lesz ennek a vége? Ezeket a keserves állapotokon egyedül az *egyesülés, szövetség* segít, a hol az erők bizonyos cél elérésére tömörülnek. De ez nálunk eddig ismeretlen volt, bár annak szükségét mindenki érezte, s érzi. Kisszeben város jelen nemzedéke büszke tud lenni multjára, a mi nem az ő érdeme; de nem lehet büszke jelenére; s ha a viszonyok nem változnak, annál kevésbé lesz büszke jövőjére, mert az még szomorúbb lehet a jelenél, mivel a világ halad s a ki nem halad, az marad. A tétlenség s a közöny lethargiájából ki kell ábrándulnunk, mert legyen bármily kormány, hozzon az bármily üdvös törvényeket és intézkedéseket, mi tetlenül maradunk. Újabb időben, jelesen márczius 15-ikén, kipattant ismételtlen egy eszme. Átlátták azt többen, hogy ezeken az állapotokon csak az egyesülés és a szétforgácsolt eszmék és erők tömörülése segíthetne, mely a nemzeti eszméket és a kulturát minden irányban felkarolva, törvényes úton azok érvényesítését célozza. A kezdet megtörtént ez ügyben, megvolt az előértekezlet; az alapszabályok kidolgozására bizottság küldetett ki; de az alapszabályok elfogadása s a megalkulás végett április 18-ikára tűzött napon már oly kevesen jöttek össze, hogy a gyűlés megtartható nem volt. Ezek ellenére nem esünk kétségbe, föl nem áldozzuk az eszmét és minden reményünket, hanem ismételve felkérjük tisztelt polgártársainkat, vegyék ezen szent feladatot fontolóra; legyünk magyarok és hazafiak nemcsak szóval, de tettel is; ne odázzuk el polgári és hazafiúi kötelességünket. Hisz' a haza városok- s falvakból áll; s ha azok boldogok, boldogul a haza, mert hiszen egy ember kevesebbet tehet, mint többen. Szíveskedjenek tehát a május 2-ikán d. e. 11 órára újjogal kitűzött alakuló-gyűlésre a Széchenyi-kör helyiségében minél számosabban megjelenni. Kisszeben, 1909. április hó. A bizottság nevében: *Toppicszer György*.

— **Bizony, sokra vittük már,** hogy bizonyos híres gyógyforrások gyógyítóerejét a mellényzebben hordhatjuk és szükség esetén használhatjuk. A Fay-féle eredeti szódai ásvány-pasztillák ugyanis nem egyebek, mint alkotórészei egy tiszta forrásnak és így magyarázható meg, hogy minden torok-, tüdő- és idült hurutbajoknál oly fontos gyógyszerre van. Fay-féle eredeti szódai ásvány-pasztillák minden háztartásban nélkülözhetetlenek. Egy doboz ára 1 kor. 25 fill. és minden gyógyszerháznál, droguista- és ásványvízüzletben kapható. Magyarország és Ausztria részére főképviselet: Guntzert W. Th., Bécs, IV./1., Grosse Neu-gasse 27.

— **Az első térzene** a tavaszi idényben vasárnap, április 25-ikén, d. e. 11 órakor folyt le a városi Vigadó, illetőleg a Gellért féle nyári étkező-helyiség előtt. Ez utóbbi és a korzó, a szeles idő és a nagy por ellenére, szép közönséggel megtelt, és a cs. és kir. 5. sz. gyalogezred zenekara által szabatosan játszott darabokat nagy élvezettel hallgatta.

— **A Máv. nyári menetrendje.** A múlt évben július 1-jétől szeptember 16-ikig közlekedett éjjeli gyorsvonatok helyett, már május 1-jétől kezdve naponként az egész éven át gyorsított személyvonatok (I., II., III. oszt. kocsikkal) fognak közlekedni. Ezek Budapest és Hatvan között egyáltalán nem, Hatvan—Miskolc—Kassa között pedig csak a jelenbelenyebb állomásokon állanak meg. Az új vonat Budapestről Kassára éjjel 10 órakor indul és az ellenirányú vonat Kassáról Budapestre reggel 7 órakor érkezik. A jelenleg Budapestről Kassára este 8 óra 45 perczkor induló személyvonat korábban, még pedig este 8 óra 10 perczkor fog indulni, és Budapest—Hatvan között egy állomáson sem áll meg. A Kassáról Budapestre jelenleg éjjel 12 órakor induló személyvonat ezentúl korábban, már 11 óra 25 perczkor fog elindulni.

— **Hidépítés Kisszebenben.** Kisszeben szab. kir. város a 38. sz. Sompatak-vámos-hídnak 12 m. nyílású, vasbeton-rendszerű, különben szabványos híd alá való újjóépítését elhatározván, a munkák vállalatba adására május 18-iki határidővel versenytárgyalást írt ki. Bónatpénz 5%.

— **Az I. osztályú kocsik járatása megszüntetetik** május 1-jétől kezdve a következő vonalon és vonatokról: A Budapest keleti p. u.—Torbágy, Budapest keleti p. u.—Bicske, Budapest keleti p. u.—Komárom, Budapest keleti p. u.—Pécel, Budapest keleti p. u.—Gödöllő.

Budapest keleti p. u.—Hatvan, Budapest keleti p. u.—Szolnok, Budapest nyugati p. u.—Rákospalota—Újpest, Budapest nyugati p. u.—Dunakeszi—Alag, Budapest nyugati p. u.—Göd, Budapest nyugati p. u.—Vác, Budapest nyugati p. u.—Nagyvaros, Budapest nyugati p. u.—Szob, Budapest nyugati p. u.—Czegléd, Szolnok—Püspökladány, Püspökladány—Nagyvárad, Arad—Soborsin, Kecskemét—Szeged és Kiskunfélegyháza—Szeged között közlekedő helyi-vonatokról, kivéve a Budapest nyugati p. u.-ról d. e. 8 óra 45 pkor és d. u. 4 óra 20 pkor Nagyvarosra, valamint a Nagyvarosról d. e. 11 óra 45 pkor és este 6 óra 54 pkor Budapest nyugati p. u.-ra induló helyi-vonatokat, melyeknél az I. osztályú kocsik tovább is közlekedni fognak. Megszüntetetik az I. osztályú kocsik járatása még a Nagyvárad—püspökfürdői és Nagyvárad—félixfürdői vonal összes túrdővonatainál és több vonalon a személyszállító tehervonatoknál is.

— **A madarak napja.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében az elemi és néhány másfajú iskolában évenként egy napot a madárügyre kell fordítani. E napot — kis ünnepség keretében — az eperjesi állami tanítónőképző-intézet május 1-jén, szombaton, d. u. 6 órakor tartja meg. Belépti-díj felnőtteknek 40, gyermekeknek 20 fillér.

— **Városi tisztviselők vasúti-jegye.** A kereskedelemügyi miniszter a rendezettanácsú városok tisztviselőinek és a körjegyzőknek a Mávon felárú utazást engedélyezett. Ennek dacára az illetékes helyről azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a kereskedelemügyi miniszter a belügyminiszterhez átirat az igényjogosultak névsorának megállapítása végett és a kedvezmény ténylegesen való használhatóságát július 1-jére lehet várni. A Ksod vasút vezérigazgatósága a kedvezményt az eddig folyamodóknak azonnal megadja.

— **Fényképészeti készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, a kik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az *A. Moll* czégnél (Bécs, I., Tuchlauben 9.) cs. és kir. udv. szállító 1854 óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességeit áruházát, a melynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi el bérmentve a czég.

— **A tátrai kalauz-ügy.** A Magyarországi Kárpátgyűlésület kérelmére a tátrai kalauz-szabályzat módosítását Szepesvármegye közgyűlése szükségesnek mondta ki és annak vármegyei szabályrendelettel való rendezése végett az alispánnak vagy helyettesének elnöklété alatt Fischer Miklós, dr. Nagy Árpád, dr. Engelmayer Ödön, Winkler Ernő, valamint Ó- és Újtátrafűred képviselőiből bizottságot küld ki.

— **A madárvédelem Sárosban.** *Pavlas* Julián, a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület tagja, a madárvédelem felkarolása érdekében az egyesület igazgatóválasztmányához indítványt tett. Ennek pontjai a következők: 1. Az egyesület minden lehető eszközzel hasson oda, hogy a madárvédelem az egész vármegyében felkaroltassék. 2. Szólítsa fel tagjait, de általában a vármegye birtokos-osztályát és kerttulajdonosait, hogy különösen kertjeiket saját érdekükben madárvédelmi eszközökkel, különösen mesterséges fészkekkel, azaz madárodúkkal és — különösen télen át — madáretetőkkel lássák el. 3. Hasson oda, hogy az olyan mező-, erdő- és rendőroket, kik a földmívelésügyi miniszternek madárvédelmi körrendeletébe ütközést kihalást elkövetőket illetékes helyen följelentik, megfelelő jutalomban részesíthesse. 4. Kérje föl a földmívelésügyi minisztériumot, hogy a községi iskolák és tanítók kertjeiben elhelyezendő mesterséges fészkek odúkat és egy-egy etetőt díjtalanul osszon ki. Ez úton elérnének az, hogy ezen madárvédelmi eszközöknek az iskolásgyermekek által való kezeltetése és a madaraknak téli etetése, valamint szemléltető oktatása által a gyermekek a hasznos madarakat megszeressék, azokat, valamint fészkeket óvják. 5. Szólítsa fel az Eperjesi Szépészeti Egyesületet, hogy a madárvédelmet városunkban hatáskörébe fólvegye. 6. Mint a magyar Ornithologiai Központ rendes megfigyelője és a madárvédelem lelkes barátja, a madárvédelem terén szerzett tapasztalataimat, tudásomat és tevékenységemet felajánlom Hajlandó vagyok bárkinek ezirányban részletes felvilágosítással szolgálni s, az igazgatóválasztmány megkeresésére, a madárvédelemről, annak eszközéséről bármikor és bárhol ismertető előadást is tartani. Az egyesület igazgatóválasztmányára *Pavlas* Julián indítványait készséggel magáévá tette s az elnökséget megbízta, hogy ezeknek értelmében intézkedjék. Az indítvány 4-ik pontját azonban oly módosítással, hogy a madárvédelmi eszközök ne az egyes iskoláknak kérelmeztesse a földmívelésügyi minisztériumtól, hanem bizonyos számú, kb. 60—100, fészkeket és etetőt az egyesületnek bocsásson rendelkezésére, mely azt belátása szerint kiosztani fogja.

Háló- és étkező-kocsik a budapest-kassa-abos-poprádi vonatknál.

A május 1-jével életbelépő nyári menetrend szerint a Kassától és Kassáig, illetőleg Abostól és Abosig, úgy Poprádfelkáiig közlekedő, következő vonatokhoz háló-, illetve étkezőkocsik lesznek csatolva. **Hálókocsi** lesz: a Budapestről este 10 órakor induló vonatnál, mely reggel 3 óra 35 perczkor érkezik Kassára, Abosra 3 óra 54 perczkor, Poprádfelkára 5 óra 55 perczkor. Budapest felé lesz: a Poprádfelkáról este 10 óra 40 perczkor, Abosról 12 óra 41 perczkor, Kassáról éjjel 1 óra 10 perczkor induló, Budapestre reggel 7 órakor érkező vonatnál. Ezen hálókocsi július 1-jétől szeptember 14-ikéig Tátralomniczig és onnan vissza fog közlekedni.

Étkező-(buffet)-kocsik a nyári menetrend szerint nemcsak Budapest—Kassa között Miskolcra át fognak közlekedni, hanem, tekintettel az emelkedő tátrai forgalomra, június 15-ikétől szeptember 15-ikéig a budapesti nyugati pályaudvartól Zsolnán és Poprádfelkán át is.

Így a Budapest keleti pályaudvarról 6 ó 50 p. kor reggel induló vonatnál, mely Kassára 11 óra 44 perczkor délben érkezik és az 1 óra 50 perczkor délben induló vonatnál, mely Kassára este 7 órakor érkezik. Budapest felé lesz: a Kassáról reggel 8 óra 50 perczkor és délután 5 óra 21 p. kor induló vonatknál.

Június 15-ikétől szeptember 15-ikéig a délben 1 óra 50 perczkor Budapestről induló étkezőkocsi Kassán át Poprádfelkáiig és onnan vissza reggel 6 óra 30 perczkor, Abostól pedig 8 óra 23 perczkor fog közlekedni.

A Budapest nyugati pályaudvarról Zsolnán, Poprádfelkán át Kassára és vissza június 15-ikétől szeptember 14-ikéig közlekedő és Kassáról reggel 7 óra 22 perczkor induló vonatnál, mely Abosra 7 óra 46 perczkor, Zsolnára d. u. 3 órakor, Budapestre ny. p. este 9 óra 45 perczkor érkezik. A Budapestről reggel 7 óra 5 perczkor, Zsolnáról 1 óra 50 perczkor délben induló vonatnál, mely Kassára este 9 órakor érkezik.

Kassa—Abos—Zsolna—Oderberg között a Kassáról délben 12 óra 5 perczkor induló gyorsvonatnál, mely Oderbergbe 8 óra 45 perczkor este érkezik és az onnét reggel 9 óra 50 perczkor induló vonatnál, mely Kassára d. u. 5 óra 16 perczkor érkezik.

= IDEGENFORGALOM =

Eperjesen, **BERGER** szállodájában
1909. évi április 28-ától 29-ikéig.

Handel József keresk. Bécs, Berényi Henrik keresk. Szeged, Pintér Mór keresk. Budapest, Lévai Mór keresk. Budapest, Töpfner Norbert keresk. Bécs, Török Adolf keresk. Budapest, Szalai Mór keresk. Budapest, Schlesinger Bertalan keresk. Budapest, Banger Henrik keresk. Lemberg, dr. Hirschfeld Márk ügyvéd Felsővízköz, Illés Dávid keresk. Miskolcz, Jákey Károly keresk. Budapest, Takács Sándor keresk. Budapest, Quastler Dénes keresk. Bécs, Bleier Rezső keresk. Bécs, Bizenz Náthán keresk. Bécs, Frisch Manó keresk. Budapest, Bucser Antal keresk. Neuszandecz, Bohinszky Stanislaus szígyártó Neuszandecz, Lázarszky Kázmér lelkész, Limanowa, Freibeiter Henrik keresk. Prága, Weisz Bernát keresk. Poprád, Szabó Kornél joghallg. Losoncz, Wahrman Jakab malomtulajd. Kapi.

Menyasszony-selyem 1 kor. 35 fillértől méterenkint, minden színben. Postadíjmentesen és már megvámolván, házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával.
Henneberg selyemgyáros, Zürich.

PÁSZTORY ÉLŐVIRÁG-
KÖTÉSZETE.
Telefon 57—33.

Csokor- és koszorúkötésért az országban legtöbb első díjjal kitüntetve.

Budapest, Rákóczi-út 3. sz. Nemzeti Színház.
Képes árjegyzék díjtalan.

Vidéki megrendelésekre nagy figyelmet fordítok.

Felelős szerkesztő: **Dr. Obetkó Dezső.**
Kiadótulajdonos: **Kösch Árpád.**

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és kösvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu
GYÓGYFORRÁS

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik.

3 forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű. Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Allandó összetételű.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy hógysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonyítatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
3/4 „	40 „
1 „	48 „

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő áron vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér.
3/4 „	7 „
1 „	9 „

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Mindazok, a kik drága halottunk **dr. Matavovszky Pálné Teőrös Rózsika** elhunytával alkalmával részvételük fölkerestek, fogadják részvételük ezúton hálás köszönetünket!

Dr. Matavovszky Pál,
özv. Teőrös Józsefné
és gyermekei.

Gummikerekű társaskocsi-közlekedés az érkező és induló vonatokhoz Berger-szállodából a vasútállomásig — vagy vissza.

Menetdíj személyenként 60 fillér.

Boreladás.

Tokajhegyalján Tolcsván

és a zsadányi előhegyen termett, saját kezelésű, tiszta boraimat ajánlom megvételre.

1907. évi számorodni ára literenként — 70 kor.
1908. „ „ „ „ — 70 „
1903. „ „ „ „ 1 06 „
1902. „ „ „ „ 2 — „

5-puttonyos gyógy-aszúborok literenként 5 koronától 20 koronáig.

Számorodni borok 136-literes hordókban szállítanak, hordók nélkül.

Hordók bérmentve visszaküldendők, ellenkező esetben literenként a hordóért 8 fillér számítatik.

Tisztelettel:

nagykállói KÁLLAY EMÁNUEL

szőlőnagybirtokos, Tolcsva (Zemplén m.)

463—1908/9. sz.

Pályázati hirdetés.

Az eperjesi állami tanítónőképző-intézetbe való felvétel feltételei. (Kiadatott a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak 1909. évi április 8-ikán 19.753. sz. a. kelt rendelete alapján.)

Az eperjesi állami tanítónőképző-intézetben az 1909—10. tanévre a következő helyek töltenek be:
Ingyenes hely: I. oszt. 3, II. oszt. 7, III. oszt. 14, IV. oszt. 14, összesen 38.

Feldíjas hely (210 korona): I. oszt. 5, II. oszt. 8, III. oszt. 6, IV. oszt. 8, összesen 27.

Fígésdíjas hely (420 kor.): I. oszt. 5, II. oszt. 3, III. oszt. 1, IV. oszt. —, összesen 9.

Készen-segélyesek (160 korona): I. oszt. —, II. oszt. 2, III. oszt. 1, IV. oszt. 1, összesen 4.

Segély nélküli bejáró-hely: I. oszt. 17, II. oszt. 10, III. oszt. 8, IV. oszt. 7, összesen 42.

A II., III., IV. oszt. kedvezményeit elsősorban az intézetnek jelenlegi növendékei nyerhetik el.

A felvétel feltételei.

A folyamodó a miniszter úrhoz intézett s 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványához a következő okmányokat csatolja:

1. Születési bizonyítványt arról, hogy életének 14. évét betöltötte. A ki néhány hónappal fiatalabb, annak egyidejűleg korengedélyért is kell folyamodnia.

2. Tisztí- orvosi bizonyítványt arról, hogy a folyamodó semmi olyan testi fogyatkozásban, fejletlenségben, vagy eltorzulásban nem szenved, a melyek a tanítással járó nehéz foglalkozásban akadályoznak, vagy pedig a serdülő gyermekekkel szembeni gúnyolódását önként kihívják s így a tanítás komolyságát s eredményét veszélyeztetnék. A tisztí- orvosi bizonyítványnak részletesen kell tanúskodni arról, hogy a folyamodó növendék teljesen egészséges, ép testi szervezettel bír, s hogy különösen látási, hallási és beszéző-organuma hibátlan.

3. Hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról, kimutatva részletesen, hogy a szülők ingatlan-birtokuk, üzletük, iparuk vagy hivataluk után s netán egyéb forrásokból mily összegű évi jövedelemre számíthatnak, vagy esetleg maga a növendék nem bir-e magánvagyonnal, s ha igen, annak jövedelme hová fordítottik?

4. Községi vagy más egyéb hiteles bizonyítvány a családtagok számáról, ezek életkoráról és arról, hogy közülök hány van a család fő közvetlen gondozása alatt s hány van távol a szülői háztól, hány és mily mértékű neveltetési költséggel terheli még a családfenntartót?

5. Iskolai bizonyítványt arról, hogy a felső leány- (nép-) iskola II., a polgári vagy felsőbb leányiskola IV. osztályát jó sikerrel elvégezte. A ki most végzi ezeket az osztályokat, az mellékelje az utolsó év-harmadról szóló értesítőt és a harmadik osztályról szóló bizonyítványát, s a IV. osztályról szóló bizonyítványát június 30-ikáig küldje be. A kik felső népi iskolai tanulmány végzése alapján folyamodnak, felvételi vizsgálatot kell tenniük, a felvételi vizsgálat idejéről külön értesítést kapnak. Ugyancsak felvételi (különbözeti) vizsgálatot kell tenniük azoknak az okleveles óvónőknek, felsőbb leányisk. VI. osztályát vagy gimn. VI. osztályát végzett tanulóknak, kik a tanítónőképző-intézet III. osztályába rendes-tanulónak óhajtnák felvételt magukat.

6. A kik a folyó iskolai évben iskolába nem járnak, azok folyamodványukhoz hatósági erkölcsi bizonyítványt is mellékeljenek.

7. A folyamodónak hitelesen kell igazolnia, hogy másodszer sikerrel van beoltva.

8. A felvett tanulókat az intézet orvosa jelentkezésük alkalmával megvizsgálja, és a felvétel csak akkor válik véglegessé, ha az illetőnek a tanítónő-pályára való alkalmas voltát az intézeti orvos is megállapítja. A felvett tanuló zenei hallás szempontjából is megvizsgálatnak, s a kinek nincs megfelelő zenei hallása, visszautasítatik.

A folyamodvány és mellékletek csak hatósági szegénységi bizonyítvány alapján bélyegmentesek.

A folyamodó lakóhelye (megye, város, utca, házszám) pontosan kiteendő.

A folyamodványok május 1-jétől május 31-ikéig küldhetők be hozzám.

Kérem a mélyen tisztelt szülőket és gyámokat, hogy az elsorolt feltételeket a legkisebb részletig pontosan megtartani sziveskedjenek, mert a feltételeknek meg nem felelő, vagy elkészen beérkezett folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Eperjes, 1909. április 17.

Dúzs Mária,
igazgató.

Építő- és építetőknek

„ saját érdekük, ha, mielőtt megrendelést eszközölnék „
vízvezeték, központi fűtés, csatornázás, sodronykerítés és kavicsostra-
szükségleteikre, bizalommal fordulnak ajánlat- vagy felvilágosításért — melylyel díjtalanul szolgál —

GURSZKY JÓZSEF

fém- és vasműveshez; műszaki iroda és műhely:
KASSA, Ferencz József-tér 14. sz. Telefon-sz.: 347.

Városok, községek, gazdaságok, házak stb. vízmű, csatornázás és központi fűtés tervezési és kivitelezési vállalat. Külön osztály mindennemű sodrony, vaskerítés s kavicsostra készítésére.

Találmányokat szabadalmaztat és értékesít; védjegy- és minta-oltalom az összes államokban

Pataky Vilmos

hites szabadalmi ügyvivő

Budapest IV., Eskü-ut 3. Telefon 89 22.

Saját szabadalmi irodák a külföldön:

Berlin, Paris, Amsterdam,
W., Leipzigerstrasse 112. 58. rue Lafayette. Keizersgracht 209

Honi Ipar! Kizárólag saját gyártmány! Honi Ipar!

Legelőcsöbbs bevasárlási forrás sodronyfogat, kerítés, vas- és rézbutor és sodronyágybetét beszerzésére.

HICKER GY. vas- és rézbutorgyára
Budapest, VII., Holló-utca 3. sz.
(Dob-utca mellett)

Rézágyak 35 ftről.
Gyermekágyak 11 ftről.
Vaskeretű ágybetét 5-50 ftr.
Fakeretű ágybetét 3-50 ftr.
Összecukó vaságy 5- ftr.
Rézkaris 2-50 ftr.
Tábori ágy sodronnyal 8- ftr.

Telefon 22-66.

Ezen erős szerkezetű, tömör vaságy rézdiszszel, aczélsodronybetéttel 15 forint.

A legjobb bőrfényesítő

Egyedüli gyártója:
Székely és Társa Kassa

Árlejtési hirdetmény.

A kapinemetfalvi ág. hitv. ev. egyház elnöksége az ottani iskola átalakításához szükséges összes munkálatokra 1909. évi május 9-ikének délelőtti 10 órájáig pályázati árlejtést hirdet.

A munkálatok kivitele Gasch János eperjesi építész által 8091 kor. 09 fillérre van előirányozva.

Pályázók az előirányzott vállalati összegnek — biztosítékul szolgáló — 5%-ával ellátott írásbeli ajánlataikat a fenti határidőig a *Hamborsky Béla* eperjesi ügyvédnek Szabados-ut 9. szám alatti irodájában nyújthatják be, hol a munkák kivételére szolgáló közelebbi tervek és költségvetések bármikor megtekinthetők. — Megjegyzendő, hogy a kivitelnél az államépítészeti hivatal által megjelölt helyesbítések pontosan megtartandók, s hogy az ajánlati összegből levonandók az összes fuvar-költségek, mert az építkezéshez szükséges összes fuvarokat az egyházhívek szolgáltatják.

Az ajánlattevők ajánlataikért díjazást nem igényelhetnek; a beérkezett ajánlatok közül pedig az egyház elnöksége szabadon választhat.

Eperjes, 1909. április 27.

Dr. Wallentinyi Samu,
egyházfelügyelő.

A legjobb padlómáz

FRITZELACK

Tartós! Elegáns! Kiadó!
Használatban a legolcsóbb!

Tudományos folyóiratokban hygienikus tulajdonságánál fogva elismerőleg van említve!

Raktár:

LEFKOVITS EMIL kereskedőnél, EPERJES.

Nádpáripa- liliomtej-szappan.

Legenyhébb szappan üde arczbőr biztosítására és szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

Szliács aczélfürdő

(Felsőmagyarországon)

az egyedüli ismert szénsavdús vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, nő-bajok, háterinczés idegbajok, benuulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után.

Fürdőorvos: dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Odenbergen át 5 óra, délről Budapestet át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragasztás minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítást és prospektus utazás, valamint lakás-árkedvezményről (az elő és utószobában) s.b. ad

a fürdőigazgatóság Szliácscon (Zólyomgye).

Jég

kapható naponta reggel 5-7 óráig

GELLÉRT

sörraktárában

Kassai-út 9. (Sörház.)

Ugyanott naponta friss Korona-sör.

Keil-lakk

legkitünőbb mázolószer puha-padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény-padló számára.

Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 90 fillér.

Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Keil-féle legfinomabb czipő-krém 30 fillér.

Mindenkor kaphatók:

BOHRANDT J. V. czégnél, EPERJES.

Igló: Fogyasztási szövetkezet. — Kassa: Ifj. Novelly Sándor utóda. — Kiszében: Kassevits J. János.

SZERENCSENAPTÁR 1909. ÉVRE

Ezen szerencsenaptár számait árva gyermekek húzták. Gyorsan válasszon, vegye meg a születése vagy nevenapja mellett álló számot, mert a pillanat kedvezése folytán sokan jutottak már gazdagsághoz és jóléthez.

Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 2196	1 91604	1 66613	1 90497	1 35829	1 2111	1 16939	1 64752	1 55568	1 2163	1 90947	1 39147
2 19490	2 66706	2 9993	2 65946	2 78972	2 38744	2 38636	2 69046	2 11168	2 17356	2 66758	2 78854
3 23923	3 41500	3 23385	3 11188	3 90617	3 65941	3 55243	3 2164	3 17358	3 16001	3 39104	3 2148
4 74912	4 62923	4 38678	4 24691	4 53826	4 53849	4 79365	4 17363	4 2151	4 38619	4 9401	4 33116
5 79371	5 2211	5 78977	5 13990	5 66612	5 90615	5 3191	5 19586	5 33400	5 63238	5 4399	5 33309
6 90908	6 19489	6 90491	6 19491	6 90937	6 108703	6 22700	6 3109	6 11143	6 78957	6 19537	6 18311
7 23379	7 23947	7 66736	7 78886	7 9432	7 39108	7 16009	7 33302	7 19516	7 39135	7 3539	7 78964
8 55235	8 52405	8 52264	8 22670	8 19446	8 92875	8 19594	8 74919	8 23416	8 90638	8 66638	8 58832
9 95859	9 66694	9 65925	9 75824	9 33376	9 66730	9 90611	9 52442	9 33106	9 66705	9 55548	9 90940
10 16040	10 52250	10 39167	10 52265	10 3522	10 39197	10 2138	10 55396	10 37239	10 18332	10 18332	10 55229
11 6777	11 2144	11 74992	11 22452	11 17364	11 65923	11 18383	11 75823	11 11156	11 38627	11 66603	11 6785
12 38655	12 18388	12 18338	12 6789	12 95874	12 18356	12 23390	12 66726	12 9406	12 9914	12 78975	12 90950
13 64705	13 37232	13 9973	13 11172	13 4393	13 6800	13 55598	13 52224	13 39160	13 23381	13 16031	13 3534
14 41478	14 9499	14 23456	14 38610	14 78997	14 24684	14 53835	14 38707	14 91615	14 18316	14 38624	14 19435
15 55226	15 90462	15 74981	15 3505	15 64838	15 4369	15 79368	15 33120	15 63915	15 2100	15 2101	15 74908
16 90901	16 19564	16 38741	16 16032	16 39186	16 33336	16 64758	16 9968	16 55541	16 33343	16 23497	16 55362
17 2216	17 22654	17 55556	17 78884	17 74987	17 78881	17 2188	17 19442	17 79352	17 19544	17 18305	17 66763
18 33438	18 19566	18 74988	18 52238	18 64832	18 55354	18 18379	18 23946	18 66618	18 2124	18 52274	18 63742
19 75802	19 38725	19 2169	19 91623	19 90931	19 39184	19 33393	19 3540	19 55353	19 9457	19 66650	19 75821
20 108702	20 99649	20 18345	20 55245	20 23948	20 16918	20 55580	20 17355	20 90907	20 33104	20 55552	20 78956
21 39190	21 53844	21 92893	21 17360	21 9458	21 33426	21 78887	21 90948	21 3449	21 78989	21 69020	21 90902
22 52206	22 23451	22 11189	22 39139	22 18387	22 19557	22 95869	22 9956	22 3499	22 11171	22 55363	22 4389
23 66710	23 63912	23 78990	23 24689	23 19560	23 33460	23 65939	23 55526	23 37245	23 52218	23 22612	23 66654
24 74952	24 41495	24 90632	24 66556	24 35819	24 13994	24 90933	24 16029	24 16008	24 13981	24 43904	24 52148
25 90945	25 39113	25 41490	25 39142	25 2101	25 63248	25 24659	25 24682	25 19510	25 23939	25 108724	25 2179
26 22689	26 66708	26 66745	26 63233	26 55571	26 78883	26 18363	26 69049	26 92886	26 92895	26 9901	26 33354
27 78861	27 39165	27 52426	27 22494	27 74902	27 41487	27 4396	27 39107	27 52201	27 2181	27 22610	27 22681
28 55597	28 23395	28 33121	28 2201	28 90646	28 66759	28 17361	28 66740	28 66738	28 24581	28 23386	28 16004
29 59366	29 66683	29 4397	29 55388	29 18314	29 33683	29 52229	29 75806	29 74913	29 16037	29 91612	
30 63728	30 9994	30 23469	30 75412	30 23466	30 90637	30 90633	30 90633	30 55504	30 55586	30 33123	30 92878
31 9917	31 22693	31 22693	31 66765	31 66765	31 74923	31 74916	31 74916	31 74916	31 74916	31 39138	

A XXIV. magy. kir. szabad. osztályorsjáték I. osztályának húzása 1909. május 19. és 21-én fog lefolyni.

Az I. osztályu egy egész egy fél egy negyed egy nyolczad

sorsjegyek arai: K 12.— K 6.— K 3.— K 1.50

Az eredeti sorsjegyek szétküldése az összeg előzetes beküldése ellenében, vagy utánvétel is történhetik.

Legkényelmesebb a postautalvánnyal való megrendelés. A pénz bermentes beküldhetése céljából szívesen szolgálok

t. vevőinknek díjtalanul postatakarékpénztári befizetési lapokkal. A játék résztvevőinek minden lefolyt húzás után

megküldjük a hivatalos nyereményjegyzéket. Fenti szerencseszámok kizárólag csakis

A most be-
fejezett fő-
húzásnál a
fizettük ki t. vevőinknek. Ezuttal a
66614. számú sorsjegyre.

Gaedicke Bankházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11. kaphatók.

Ezen cégtabláról ismerhetők fel :: azon boltok, melyekben kizárólag „eredeti Singer”-varrógépek árú :: sítatnak ::

Ugyanott varró-gépjavitások a legjutányosabban :: eszközöztetnek ::

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság
Eperjes, Fő-utca 110. sz.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB CSEPLŐKÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLÁSSAL ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINTHETŐK.

ELSŐRENĐŰ SZIVÓGÁZTELEPEK ÜZEMKÖLTSEGE. LŐERŐ ÓRÁNKINT KB. 1 1/2-2 FILLÉR. ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEGYZÉK INGYEN.

STUBNYA FURDÓ

518 méter t. f. m. 38—48° C fokú hévível.
Budapest „Ruttkai fővonalon gyorsvonat-megállóhely.”
Javallatok:

REUMA KOSZVÉNY

izületi és izomreumás megbetegedésnél, ischias, neuralgia (idegbántalmak), női bajok és bőrbetegségek esetében, accema, prurigo, psoriasis.

MAGASLATI GYÓGYHELY

Orvosi vezetés alatt álló ivó- és fürdőkurák, porcellán-, kád- és tükörfürdők, pakolás, izzatási kurák, villamosítás, masszáz, uszoda és hidegvízgyógykezelés — Pompás fekvés, fenyőerdők közepette, elterülve a Tátrahegység egyik remek fensíkján és így megbecsülhetetlen mint légyógyhely is. nagy és szép park. Legolcsóbb árak, legnagyobb kényelem, egészséges lakások és tápláló élelmezés. Saját fürdőzenekar, lawn tennis. Állandó előkelő úri közönséggel.

Előidény: július 1-ig. Utóidény: augusztus 20-tól.
50% engedmény.
Képes prospektussal és fölvilágosítással díjmentesen szolgál az igazgatóság.

Visonta-Domoszló hegyvidéki = saját termései
kitünő asztali-bor

kapható
Csépány Béla

szőlő- és földbirtokosnál = Domoszló, Hevesmegye.
Fehér 44, siller 40 fillér literenkint, 50 literen felüli kölcsön-hordókban.

== Nagyobb vételnél árengedmény. ==

Esszenciákat

szállítok kiváló minőségben, bármilyen *szeszessitalok, finom táblalikorok és speciálisok* azonnali biztos elkészítéséhez. Ezenkívül ajánlok vegyileg tiszta

== 80%-os ==
eczetesszenciákat

pikáns erős eczet előállításához. Receptek és falragaszok ingyen mellékeltek. — Arlapok bérmentve.

Carl Philipp Pollak

Szolid, szakavatott kép- esszenciák gyára
: viselők kerestetnek! : PRAG, Mariengasse 18.

Darkau-fürdő

(Osztrák-Szilézia).

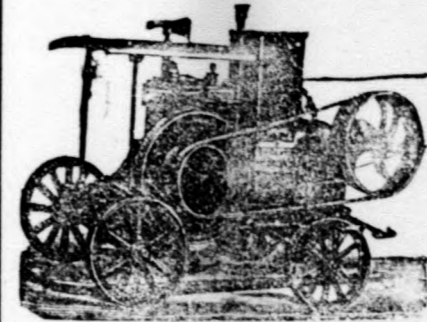
Legerősebb jódbromtartalmú elsőrangú fürdőhely.
Egyetlen hely, ahol tisztán jódfürdőt lehet használni.

Legmodernebb gyógyeszközök. Osrégi park. Elegáns elhelyezés. Penzió gyermekeknek (kísérő nélkül). Posta-, távirat- és vasút-állomás. Idény május 15-iktől október 1-jéig.

Dr. Klinek V. főorvos.

Prospektus és értesítés ő kegyelmessége gróf Larich Mönlich fürdőigazgatóságától, Darkau, kérendő.

GNOM-MOTOR

:: 4000-nél több azembben. Leggy-szertább, szolid építés. Villamos gyújtó. Gépész nem szükséges. Leg-csekélyebb fo-gyasztás. Kedvező fizetések. Prospek-tus ingyen. :: ::

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társ.
Bécs, VI 2, Gumpendorferstrasse 72.

P. és C. Habig-, valamint Pelikán és Gyukits-féle kalapok.

= SZÉMAN MIKLÓS =

férfidivat-, díszmü- és egyenruházati cikkek üzlete

:: EPERJES, Fő-utca 40. sz. (Kösch-ház). ::

A tavaszi idény beálltával a nagyérd. közönség szives figyelmébe ajánlom árúraktáramat, ú. m. férfi-kalapokat, sapkákat, fehérműeket, gallérokat, kézelőket, zsebkendőket, férfi-, női- és gyermekcipőket, harisnyákat, valódi orosz sárccipőket, legjobb minőségű férfi és női bőr- és kötött-kezttyüket, turista-ingeket, öveket és lábszárvédőket, pénz-, dohány- és szivartárczákat, legszebb kivitelű női táskákat, kézi- és utazó-bőröndöket és mindenféle katonai cikkeket; a legjobb gyártmányú szappano-kat és illatszereket.

M. kir. dohány-, bélyeg- és játékkártya-eladás.

Valódi tajtékpipák és -szipkák.

:: :: Legjobb gyártmányú férfi-ingek. :: ::

Jó és megbízható aratógépet

szívesen vásárol! a gazda, mert azzal időt és pénzt takarít meg.
Teljesen megbízható, kiváló szerkezetű és nagy munkaképességű gépek:

- „Milwaukee” kéveköto aratógép,
- „Milwaukee” marokrakó aratógép,
- „Milwaukee” fűkaszáló gép,
- „Milwaukee” acélgereblye, önműködő kiürítéssel,
- „Milwaukee” köszőrülőgép,

melyek az egész világon és újabban a magyar gazdaságokban is mint a legjobbak vannak elismerve.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

legbizható ügynökök és képviselők az ország minden részében kerestetnek.

Megkeresések Budapest, főposta postafiók 121. sz. intézendők.

munkás-hiányt

a mezőgazdaságban csakis kitünő minőségű gazdasági gépek használatával lehet pótolni.

Gépkereskedők, vaskereskedők, gépműhely-tulajdonosok stb. részére alkalom nyílik

„PLANO”-gépek és pedig:

- „PLANO” kéveköto aratógép,
- „PLANO” marokrakó aratógép,
- „PLANO” fűkaszáló gépek,
- „PLANO” acélgereblyék önműködő kiürítéssel,
- „PLANO” köszőrülő készülékek eladásával jó jövedelemre szert tenni.

Teljes jóállás kifogástalan munkáért, legjobb szerkezetért és kitünő anyagért.

Megbizható ügynökök az ország minden részében kerestetnek.

Megkeresések: Budapest, főposta, postafiók 120. sz. intézendők.

Haszonbérbeadó birtok.

Felsőmagyarországon egy körülbelül 800 magyar hold kiterjedésű földbirtok (körülbelül 620 hold szántóföld és rét, a többi legelő, kert és belseg), egy vasúti fővonalról 7 kilométerre, f. évi október 1-jére haszonbérbe adatik. Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ad, kinek címe *Haasenstein és Vogler (Julius és Társa)* hirdetési irodájában *Budapest, V., Dorottya-utca 9.* megtudható.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Teljesen befizetett részvénytőke
60 millió korona;
tartálékcalap
35 millió korona.

A Magyar Általános Hitelbank kassai fiókja

Fő-utca 45. (saját házában)
foglalkozik a bankszakma összes ágaival.

TAKARÉKBETÉTEKET

jelenleg **4%**-kal netto kamatoztat.
(Postatakarékpénztári befizetési lapokat betétek portómentes átutalására kívánságra azonnal beküld.)

Hivatalos órák: délelőtt 8¹/₂—12-ig,
délután 2¹/₂—4 „

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.
A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgöres és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.
Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beürzőségi szer közzvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.
Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.
Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apólasására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.
Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.
Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.
A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszern, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közzvénynél, oszznál és meghűléseknél, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany croszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

József Csikvári
(Törvényesen védve)

SCHLEICH Dr. TANÁR

KÉSZÍTMÉNYEINEK TERJESZTŐ TÁRSASÁGA
szöv. korl. fel.
BÉCS. I., Karlsplatz N° 3

A tudomány mai állása szerint a BÖR-és TESTÁPOLÁSÁRA a LEGKIVALÓBB KÉSZÍTMÉNYEK:

Schleich dr. tanár **BÖRKRÉMJE**
Schleich dr. tanár **VIASZPASZTA-SZAPPANA**
Schleich dr. tanár **MÜVIASZ-SZAPPANA**
Schleich dr. tanár **VIASZPASZTÁJA**

Kapható gyógyszerertárakban, drogériákban, illatszerkereskedésekben stb.
Ügyelni kell a bevásárláskor arra, hogy minden csomagon rajta legyen ez a védőjegy és a föltaláló aláírása.

Raktár minden gyógyszerertárban, drogériában és illatszerüzletben.

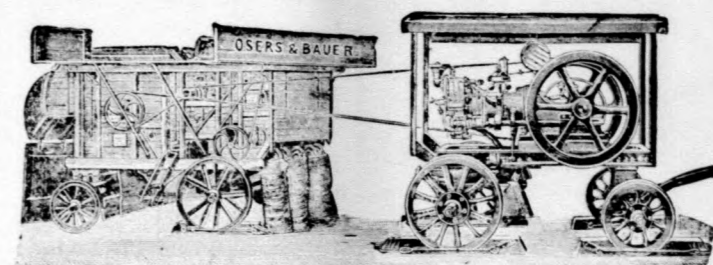
Raktár Eperjesen: Pálesch Árpádnál.

Gépirónói

vagy irodistanói, esetleg üzletbe mint elárúsítónó állást keresek, lehetőleg azonnali belépésre.
Szíves megkereséseket H. 23., Felső-körút 7. szám alá kérem.

Flórián-utca sarkán kávéházi helyiség

s az I-ső emeleten
3-szobás lakás
augusztus hó 1-jétől kiadó, esetleg az egész ház eladó.
Czeméthe-fürdön 3 szoba kiadó.
Bővebbet Fő-utca 10. sz. a.

Osers és Bauer kizárólagos MOTORGYÁR
Wien, XX., Dresdnerstr. 81-83a.
Magyarországi fióktelep:
Bpest, VI., Podmaniczky-u. 18.

BENZIN-LOKOMOBILOS

cséplőszerelvények a legszilárdabb kivitelben.
Benzinmotorok! Szívógázmotorok!
A jelenkor legolcsóbb üzemereje, —3 fillér üzemköltség óra-lőerőnkint.
Több száz telep üzemben. — Elsőrendű, szolid gyártmány!
Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.
Benzin-lokomobilos cséplőszerelvények a többek között a következőknek tekinthetők meg üzemben:
Ifj. Rohody Pál, Berczel, Szabolcs m., 4 HP, Farkas Ferenc, Berczel, Szabolcs m., 4 HP, Jeszó Mihály, Csemernye, Varannó mellett, 8 HP, Dörner Károly, Nagyasar, Gráscsics mellett, 10 HP, Ziegler Zsigmond, Mogyorós, Mándok mellett, 4 HP, Kovács Albert, Berencs, Patroha mellett, 4 HP. cséplőszerelvény.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.

Legjobb szépítőszert a FÖLDES-féle MARGIT-CRÈME.

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.
Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.
Kiváló tolett-czikk: Margit-hölgypor (3 színben) 120 kor., Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 kor., Margit-arozviz 1 korona.

Kapható Eperjesen: Pálesch Árpád drogueriájában és Williger Pál, Kovaliczky Pál gyógyszerertáraiban.

Globin

a legjobb crème czipők

tartós fényesítésére a bőrneműeket puhítja és hosszú időre megóvjá. Mindenhol kapható.